

Beszédes örökségünk

Karácsonyfa

Karácsony az az ünnepünk, melyre egyre inkább igaz a mondás: *ahány ház, annyi szokás*. A családonként különböző díszítési, főzési és ünneplési ceremóniákban azonban talán egy közös még mindig van: a karácsonyfa. A karácsonyfa vándorlásának, elterjedésének története nem kevés izgalmat rejt. *Német nyelvterületről indult*, megfordult nemesi családoknál, óvodákban, polgári szalonokban és még az első világháborús frontot is megjárta...

Az ókori eredetű, a téli napforduló ünnepeihez köthető *zöldág-szokások* párhuzamai jelen vannak a magyar kultúrában is, ilyen a *Borbála napi gyümölcság*, vagy a *Luca napi búza hajtatása*. A bimbózó ág, a zöld búza az életet szimbolizálja az év legsötétebb időszakában, utal az eljövendő bő termésre, a fényre, melegre. Emellett a fa keresztény szimbólum is (tudás fája).

Az első karácsonyfák „téli májusfák” voltak. Írásos nyoma van egy XVI. században Németországban céhtagok által állított, almával és ostyával díszített fenyőnek. Magyarországra német, osztrák közvetítéssel csak a XIX. században érkezett, elsősorban a felső osztályba tartozó családoknál tűnik fel. A paraszti háztartásokban azonban a XX. század elejéig tartották magukat a karácsonyfa előtti, helyetti alternatívák. Csongrád megyében eperfaágat díszítettek, Pest megyében fenyőágakból font koszorút. Karácsonyfaaként szolgált cserepes leander, muskátli is. Helyettesíthette borókafenyő, vagy –ág, de főleg a szegényebb családokban fenyőág is előfordult. A peremterületeken, pl. a szlavóniai magyaroknál még rozmaringát díszítettek fel az 1930-as évekig. Szabadka környékén töviskorona-karácsonyfát csináltak, a koronafa tövises ágaiból hajlítgatták, állították össze több nap alatt.

Az I. világháború első fronton töltött karácsonyán mindenki igyekezett a saját, otthonról hozott szokásaival ünnepelni. A lövészárkokban is megjelentek a papírfüzérrel, gyertyával, gránátszilánkkal díszített fenyőfák. A harcoló felek ez alkalommal tűzszünetet tartottak, és a tűzvonalak között, a senki földjén ünnepeltek. A háborús naplókából értesülünk arról, hogy a *katonák apró ajándékokat*: pipát, dohányt *kaptak*. A tisztek körében ismert lehetett, de a magyar bakák számára sok esetben újdonság volt a karácsonyfa. Ez az emlék mélyen rögzült emlékezetükben, és a hazatérők nyomán így terjedt el véglegesen Magyarországon is a karácsonyfa állításának szokása.

Az érdeklődőknek *Lukács László néprajzkutató karácsonyi szokásokról szóló tanulmányait* ajánlom, illetve a Szentendrei Skanzen hamarosan nyíló, *Ajándék a frontról... c. kiállítását* is.

Raffai Péter

(A kép forrása: <http://www.fortepan.hu>)

Az Assisi Szent Ferenc Karitás Csoport tájékoztatója:

A tavalyi, első évünkhöz hasonlóan idén is megszerveztük az **”Egymillió csillag a szegényekért”** jelmondatú, szolidaritási akciónkat, melynek keretein belül valósult meg a **november 22–ei gyertyaosztás** templomunk előtt, tetszőleges összegű adományokért, melyeket szívből köszönünk!

December elejére tervezzük ruhaosztási akciónkat (baba és felnőtt ruhákból), valamint tartós élelmiszergyűjtést is szervezünk.

19–én a Falukarácsonyon is jelen leszünk, ahol **folytatódik szolidaritási akciónk**. A karácsonyi ünnepkörben meglátogatjuk az egyedül élőket és a segítségre szoruló, nagycsaládos lakóinkat is.

Minden eddigi felajánlást és segítséget hálásan köszönünk, melyeket a jövőben is szívesen fogadunk. Kérjük, kísérjék figyelemmel hirdetésnyeinkeket, számítunk önzetlenségükre!

Békés ünnepet kívánok tagjaink nevében:

Szalayné Csígyó Hajnalka

Sík Sándor - Egy testvér jött

„A testvérnek szemébe néztem csendesen és szóltam:

-Emberek élnek, s arcukon árnyék remeg,

S az út szélén kinyújtják lankadt karjukat.

Megfogni csendesen egy kinyújtott, bús kezét?

Van – e szebb testvér, van – e szebb?

Hervadt szemekben néma könny rezeg,

S az úton sokszor gyermekek sóhajtanak.

Szívből maradt szók néma nyelvére érteni:

Van – e szebb testvér, van – e szebb?”